

Από την συλλογή των
βιβλίων της βιβλιοθήκης
σταθμίου με τη βοήθεια
Καρ. Μπονιμί, διδασκ.
Διευτ. φ. δ. ν. β. κ. κ. κ.

Ελευθερία Αθ. 11 Ιανουαρίου 1931

ἀλλὰ μὲ μεγάλο καὶ εὐνοσο-ὄνομα κ.
ριό, εἰς τοὺς Ἐπιβάτες.

Ἄθλια εἶνε ἡ σημερινὴ ὄψις τοῦ χα-
ρίου. Ὅλος τοῦ ὀ πλοῦτος εἶνε ὀλίγα
ψαρόβαρκες καὶ πολὺ λίγα στρέμμα-
τὰ ἀπὸ τὰ θανάσια ἀμπέλια τοῦ καλλιερ-
γοῦνται. Εὐτυχῶς ὁμως διατηροῦνται
ἀκόμη, καὶ κατὰ τὸ πλεῖστον χρησιμο-
ποιοῦνται καὶ πάλιν ὡς σχολῆ τὰ πε-
ριώγυμα Ἄρχιγένεια Διδασκῆρια
μὲ τὰ ὁποῖα ἐπρωίκισε τὴν γεννέτειράν
τοῦ ὀ μέγας πατριώτης καὶ μέγας ἐπι-
στήμων Σαράντης Ἄρχιγένης ἱατρός
τοῦ Σουλτάνου.

Διατηροῦνται ἀκόμη τὰ περικαλλῆ
καὶ καλλιμάραμα κτίρια τῶν ἱστορι-
κῶν τούτων διδασκῆριων τὰ ὁποῖα ἐ-
ζησαν ἐπὶ μίαν ὀλόκληρον ἑβδομηκον-
ταετίαν.

Κατὰ τὴν μακράν αὐτὴν σταδιοδρο-
μίαν τῶν τῶν Ἄρχιγένων ὀπῆραν ὀ τη-
λαυγῆς φάσις ὀ ἀσπασίον τὸ ἑλληνικὸν
φῶς εἰς ἑπτανησίαν, τῆς Θράκης καὶ
ἐνα τεσσάρων ἀνεμάτων ἐργαστήριον
μέσα εἰς τὸ ἑπτανησίαν ἐκφυλάτετο ἐπὶ
70 ἔτη τὸ ἑλληνικὸν φῶς. Εἰς κτι-
σμένον ὀλοῦν ἐπὶ τῶν χωρίων δυτικῶς
καὶ ἀνατολῶς τῆς ἑπτανησίας βωβοὶ
μάρτυρες τοῦ ἑλληνικοῦ παρελθόντος τῆς
χώρας.

Εἰμποροὶ ὀ ἀπῆλθοι νὰ ἐκτουρχί-
σουν τὸ σωματικὸν εἶδος νὰ ἀλλάξουν
τὰ ἑλληνικὰ ὀνόματα τῶν Θρακικῶν
πόλεων καὶ χωρίων (ὀ Ἐπιβάται ὀνο-
μάζονται σήμερον Πηγιάτος). Ἐφ' ὅσον
ὀμως διατηροῦνται κτίρια ὡς τὰ Ἄρχι-
γένεια καὶ ὀ ναὸς τῆς Ἄγ. Παρασκευῆς
τῶν Ἐπιβατῶν ὀ ὁποῖος ὑψοῦται ἐπὶ τοῦ
λόφου ἐφ' ὀ ἄλλοτε ὀ πύργος τοῦ Βυ-
ζαντινοῦ στρατηγοῦ Ἄλεξίου Ἄποκαύ-
κου, ὀ ἐκτουρκισμὸς τῆς Θράκης δὲν θὰ
εἶνε πλήρης.

Τὰ κτίρια αὐτὰ καὶ ἂν ἀκόμη σωρια-
σθοῦν εἰς ἐρείπια θὰ εἶνε ὀ βωβοὶ
ἀλλ' ἀψευδεις μάρτυρες τοῦ παρελθόν-
τος τῆς χώρας, ἡ δὲ γύρω τῶν Θρακι-
κῶν πόλεων καὶ χωρίων ἐρήμιαι θὰ
μαρτυρῆ ὀτι δὲν ἐκρίζουνται ἀπὸ τὰς
ἐστίας τῶν ἀτιμωρητῶν ὀ πληθυσμοί.

Ἐξακολουθοῦμε τὴν πορεία μας πρὸς
δυσμάς.

Ὁ δρόμος ἐπὶ τοῦ ὀποῖου κυλῆται τὸ
αὐτοκίνητό μας εἶνε ἐξόχως μαγευτικὸς.
Δεξιὰ μας κάμποι κατακόκκινοι ὀχι ἀπὸ
τὰ πολλὰ ἄνθη ἀλλὰ ἀπὸ τὰ κόκκινα
ἀγριοχόρταρα καὶ θάμνους, καὶ τὰ
κλήματα τῶν ἀκαλλιεργῆτων ἀμπελιῶν,
ἐνῶ ἀριστερὰ μας ἐκτείνεται καταγά-
λανη καὶ γαληνεμένη ἡ θάλασσα τῆς
Προποντιδος ἡ ὀποῖα καὶ αὐτὴ ἔχει
ὑποστῆ τὴν τραγικὴν μοῖραν τῶν ἐρη-
μωθειῶν ἀκτῶν τῆς. Γιατὶ δὲν διακρί-
νω πούθενά ὀυτε ἑνα καπνὸ βαποριοῦ
ὀυτε ἑνα ἄσπρο πανὶ μπρατσέρας σὰν
ἄλλοτε.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΩΝ

— Οἱ κάτοικοι,
τῆς Μηχανιώνας,
μᾶς εἶπεν ὁ κ.
Βουλγαράκης, ἔφυ-
γαν ἀπὸ τὴν παλαιὰ
πατρίδα των στὰς
29 Αὐγούστου τοῦ
1922, ἡμερομηνία
ποῦ εἶνε χαραγμέ-
νη βαθειὰ στὴν
καρδιά ὅλων μας,
καὶ κατέφυγαν

στοὺς Ἐπιβάτας τῆς Θράκης. Ἐκεί-
θεν, τὴν 5ην Ὀκτωβρίου τοῦ ἰδίου
ἔτους, μπαράρανε γιὰ τὴν Αἰδηψό,
ὅπου ἀρέμειναν ὀκτὼ ὀλοκλήρους
μῆνας, ἀπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς προσωρι-
νότητος ὅμως, γιατί εἶχαν τὴν γνώμη
ὅτι «πολὺ γρήγορα» θὰ ἐπιστρέψουν
στὴν πατρίδα. Ἀφοῦ εἶδαν ὅτι τὰ
πράγματα δὲν πῆγαιναν ὅπως εἶχαν
ὑπολογίσει αὐτοί, καὶ ἐπειδὴ ἔβλεπαν
ὅτι ἡ ἐν Αἰδηψῷ μόνιμος ἐγκατάστα-
σις των ἦτο ἀδύνατος διὰ διαφορὰ
λόγων, ἀπετάθησαν εἰς τὸ ὑποφυλά-
σσειν τὸν Πόντον καὶ σὲ μένα. Ἐνηργησα-
με μαζὺ μὲ τὸν ἀείμνηστον συμπαι-
ῶτή μας καθηγητὴ τοῦ Πανεπιστημίου
Ἀθηνῶν Εὐαγγελίδη καὶ διετάχθη ἡ
ἀρμοδία ὑπηρεσία νὰ ἐγκρίνη τὴν εἰς
Μακεδονίαν ἐγκατάστασίν των.

Φῶτ 1932
14 Αὐγ. Ἐφ.
Τὸ

ἀλλὰ με μεγάλο καὶ ἔνδοξο ὄνομα χω-
ριό, εἰς τοὺς Ἐπιβάτας.

Ἄθλια εἶνε ἡ σημερινὴ ὄψις τοῦ χω-
ρίου. Ὅλος τοῦ ὀ πλοῦτος εἶνε ὀλίγες
ψαρόβαρκες καὶ πολὺ λίγα στρέμματα
ἀπὸ τὰ θαυμάσια ἀμπέλια τοῦ καλλιερ-
γοῦνται. Εὐτυχῶς ὅμως διατηροῦνται
ἀκόμη, καὶ κατὰ τὸ πλεῖστον χρησιμο-
ποιοῦνται καὶ πάλιν ὡς σχολὴ τὰ πε-
ριώνυμα Ἄρχιγένεια Διδακτήρια
μὲ τὰ ὁποῖα ἐπροίκισε τὴν γεννέτειράν
του ὀ μέγας πατριώτης καὶ μέγας ἐπι-
στήμων Σαράντης Ἄρχιγένης ἰατρός
τοῦ Σουλτάνου. *Εὐχ. Αὐγ. 1931*

Διατηροῦνται ἀκόμη τὰ περικαλλῆ
καὶ καλλιμάραρα κτίρια τῶν ἱστορι-
κῶν τούτων διδακτηρίων τὰ ὁποῖα ἔ-
ζησαν ἐπὶ μίαν ὀλοκλήρον ἑβδομηκον-
ταετίαν. *Αὐγ. 11 20 1931*

Κατὰ τὴν μακρὰν αὐτὴν σταδιοδρο-
μίαν των τὰ Ἄρχιγένεια ὑπῆρξαν ὀ τη-
λικῆς φάρος ὀ σκορπίζων τὸ ἑλληνικὸν
εἰς πᾶσαν γωνίαν τῆς Θράκης καὶ
εἰς τὰς ἀστικὰς ἑθνηματικὰς ἐγκαταστήριον
μέσα εἰς τὸ ὁποῖον ἐσφυρηλατεῖτο ἐπὶ
τὴν ὀ ἑλληνικὸς πολιτισμός. Εἶνε κτι-
σθέντα ὀλίγον ἔξω τοῦ χωρίου δυτικῶς
καὶ ἀκριβῶς ἐπὶ τῆς Ἐγνατίας βωβοὶ
μάρτυρες τοῦ ἑλληνικοῦ παρελθόντος τῆς
χώρας.

Εἰμποροῦν οἱ Τοῦρκοι νὰ ἐκτουρκί-
σουν τὸ σύμπαν, εἰμποροῦν νὰ ἀλλάξουν
τὰ ἑλληνικά ὀνόματα τῶν Θρακικῶν
πόλεων καὶ χωρίων (οἱ Ἐπιβάται ὀνο-
μάζονται σήμερον Πηγάτος). Ἐφ' ὅσον
ὅμως διατηροῦνται κτίρια ὡς τὰ Ἄρχι-
γένεια καὶ ὀ γὰς τῆς Ἀγ. Παρασκευῆς
τῶν Ἐπιβατῶν ὀ ὁποῖος ὑφύεται ἐπὶ τοῦ
λόφου ἔφ' οὔ ἄλλοτε ὀ πύργος τοῦ Βυ-
ζαντινοῦ στρατηγοῦ Ἀλεξίου Ἀποκαύ-
κου, ὀ ἐκτουρκισμός τῆς Θράκης δὲν θὰ
εἶνε πλήρης.

Τὰ κτίρια αὐτὰ καὶ ἂν ἀκόμη σωρια-
σθοῦν εἰς ἑρείπια θὰ εἶνε οἱ βωβοὶ
ἀλλ' ἀψευδεῖς μάρτυρες τοῦ παρελθόν-
τος τῆς χώρας, ἡ δὲ γύρω τῶν Θρακι-
κῶν πόλεων καὶ χωρίων ἐρήμωσις θὰ
μαρτυρῇ ὅτι δὲν ἐκρίζονται ἀπὸ τὰς
ἑστίαις των ἀτιμωρητὶ οἱ πληθυσμοί.